

Eindejaarstips

2018

Wat moet u allemaal doen en laten vóór het einde van het jaar? Lees onze 73 fiscale en financiële tips en trucs voor particulieren, IB-ondernemers en dga's. Daarmee kunt u veel geld besparen. En verdienen.

VOOR IEDEREEN

Neem een voorschot op het nieuwe jaar: regel nu alvast een aantal fiscale en financiële zaken waar u van kunt profiteren als u straks belastingaangifte doet.

FISCAAL PARTNERSCHAP

Fiscaal partners mogen onder meer zelf kiezen wie welke aftrekposten (zoals hypotheekrente) en box 3-vermogen aangeeft. Die fiscale vrijheid levert soms behoorlijk wat voordeel op, zoals u kunt lezen in het artikel 'Slim verdelen loont!' (FiscalAlert maart 2018, jrg 24 nr 3, p.12-14, online op www.fiscalert.nl ► **fiscaal**). Als u niet aan de voorwaarden voor fiscaal partnerschap voldoet, mag u alleen zaken aangeven die op uzelf betrekking hebben. En dat kan u geld kosten!

► *Meer informatie? Download ons memorandum 'Fiscaal partnerschap' op www.fiscalert.nl ► downloads.*

1. Samenwoners: regel fiscaal partnerschap

Vaak zijn samenwoners automatisch elkaars fiscaal partner. Maar niet altijd. Woont u wel samen, voldoet u niet aan de voorwaarden voor fiscaal partnerschap maar wilt u wel over het hele belastingjaar 2018 fiscaal als partners worden behandeld — en dus optimaal van de fiscale voordelen van het partnerschap profite-

ren? U heeft nog tot en met 31 december a.s. de tijd om dat te regelen.

► *De meest gebruikelijke manier is het opstellen van een notarieel samenlevingscontract.*

EIGEN WONING

2. Haal het maximale uit uw hypotheek

Heeft u een (bank)spaarhypotheek? Dan kan een extra storting in de bankspaarpot twee keer voordeel opleveren. Om te beginnen is in vrijwel alle gevallen de rente van een bankspaarrekening hoger dan die van de doorsnee spaarrekening. En als uw totale box 3-vermogen hoger is dan de vrijstelling, bespaart u ook nog eens belasting in box 3.

Stort nooit zomaar bij. De hoogste storting mag namelijk niet hoger zijn dan tienmaal de laagste (berekend per 'polisjaar'). En omdat het eindkapitaal door de extra stortingen niet

hoger mag worden, moet de bank de hoogte van de vervolgstortingen of de looptijd aanpassen. Stem dit dus af met uw bank of verzekeraar. Vooraf!

3. Koop uw huis in 2018

Bent u bezig een huis te kopen met (deels) eigen geld? Plan koop en levering dan vóór 1 januari a.s. Over vermogen dat u in 2018 van box 3 naar box 1 verschuift, bespaart u in 2019 belasting in box 3.

4. Huis verkocht? Sleuteloverdracht in 2019!

Heeft u uw huis al verkocht maar nog geen ander huis gekocht? En heeft uw huis overwaarde? Plan de notariële overdracht dan na de jaarwisseling. Op die manier voorkomt u dat de overwaarde op 1 januari 2019 op uw bankrekening staat en dat u er vermogensrendementsheffing over moet betalen. Dat scheelt toch weer!

5. Plan uw verhuizing

Heeft u een nieuw huis gekocht? Dan kan het soms het overwegen waard zijn de verhuizing uit te stellen tot na de jaarwisseling. U kunt de rente van de lening voor de nieuwe woning namelijk aftrekken, ook als u er pas in één van de drie volgende kalenderjaren gaat wonen. De rente die betrekking heeft op de oude woning kunt u aftrekken tot maximaal drie kalenderjaren volgend op de verhuizing. Door de verhuizing nog even uit te stellen, heeft u tot één jaar extra renteaftrek voor de oude woning. En dat is vooral handig als uw huis niet zo courant is.

6. Pas op met verhuur oude woning

Bent u in 2016, 2017 of 2018 verhuisd naar een nieuwe woning en overweegt u uw oude woning die te koop staat te gaan verhuren? Wacht dan nog even tot 2 januari 2019 of later. De woning zit dan op 1 januari 2019 nog in box 1 en wordt op die manier de rest van het jaar niet belast in box 3.

Deze tip geldt niet voor mensen die vóór 2016 verhuisd zijn.

Op 1 januari 2019 zit hun oude woning hoe dan ook in box 3!

7. Richt een 'familiebank' op

Laat uw kind geld van u lenen als het een eigen woning wil kopen. U heeft zo een hogere rente op uw spaargeld en uw kind kan de aan u betaalde rente gewoon aftrekken. Met onze handige 'annuïteitencalculator' (op www.fiscalert.nl ► [calculatoren](#)) kunt u het voordeel van de familiebank zelf eenvoudig berekenen.

► Lees onder meer het artikel 'Open nu uw familiebank' (FiscAlert januari 2018, jrg 24 nr 1, p.20-22, online op www.fiscalert.nl ► [huis & hypotheek](#)). En gebruik onze modelovereenkomst 'Eigenwoninglening' op www.fiscalert.nl ► [downloads](#).

8. Voldoe aan uw aflossingsplicht

Heeft u een eigenwoninglening waarop u verplicht annuïtair moet aflossen? Zorg er dan voor dat u alle over 2018 verschuldigde aflossingstermijnen heeft voldaan. Zo houdt u recht op renteaftrek.

► Heeft u belast vermogen in box 3, een kleine hypotheek en/of bent u AOW'er met een laag inkomen? Dan kan het juist gunstig zijn om niet te voldoen aan de aflossingseisen. Zo verhuist de lening naar box 3 en krijgt u een aftrekbare schuld. Dat kan méér belasting schelen dan als u gebruik zou maken van de 'reguliere' aftrek in box 1.

9. Betaal eigenwoningrente vooruit

Het vooruitbetalen van rente is aantrekkelijk als

u volgend jaar in een lager belastingtarief valt — bijvoorbeeld omdat u de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. Banken mogen echter sinds dit jaar het vooruitbetalen van hypotheekrente weigeren (dat heeft de Commissie van Beroep van het Kifid op 22 mei 2018 bepaald). Check dus wel of de bank hieraan nog wil meewerken (en loop eventueel de hypotheekvoorwaarden door). U moet vóóraf schriftelijk met uw hypotheekverstrekker of andere geldschieter overeenkomen dat het bedrag niet in depot wordt gestort en dat u de reeds betaalde rente niet kunt terugvorderen. U kunt hiervoor onze overeenkomst 'Vooruitbetaling rente' gebruiken (op www.fiscalert.nl ► [downloads](#)).

► Loopt de hypotheek bij de familiebank of de eigen BV? Dan is vooruitbetaling natuurlijk geen enkel probleem!

Betaal alléén de rente die betrekking heeft op de periode tot en met 30 juni 2019, vooral niet méér. Zou u dat wel doen, dan wordt de aftrek alsnog beperkt tot de rente die u tot en met december 2018 verschuldigd was.

10. Verlaag uw hypotheekrente

De hypotheekrente is nog steeds historisch laag. Het is dus vaak interessant om die voor lange(re) tijd vast te zetten en wellicht ook voor u. Als u boeterente moet betalen en uw inkomen valt in het toptarief, slaat u twee vliegen in één klap: boeterente is feitelijk vooruitbetaalde rente en die wordt dan ineens aftrekbaar. Omdat het belastingvoordeel van de aftrek de komende jaren sterk wordt teruggebracht, is het nu aftrekken van toekomstige rente in de regel gunstig.

► Wellicht is uw woning inmiddels zoveel waard dat de renteopslag voor tophypotheeken kan vervallen. Informeer hiernaar bij uw bank!

AANSLAG EN TERUGGAAF

11. Doe alsnog aangifte

Het doen van belastingaangifte is vaak lucratief, zeker als u niet het hele jaar heeft ge-

werkt, of vanwege de extra heffingskortingen als u kinderen heeft, of vanwege de aftrek van giften, levensonderhoud van kinderen jonger dan 21 jaar (sinds 2015 is deze aftrekpost vervallen), reisaftrek, studiekosten en ziektekosten. U kunt dit jaar nog tot en met het belastingjaar 2013 geld terugkrijgen als de teruggave méér bedraagt dan € 14. U moet dan wel aangifte doen. De aangifte over 2013 kunt u nog tot en met 31 december 2018 indienen.

► Aangifte doen kan met behulp van de online aangifte op www.belastingdienst.nl ► [Mijn Belastingdienst](#) (voor de belastingjaren 2013 t/m 2015).

► Wie te weinig inkomen heeft om van de aftrek van zorgkosten te kunnen profiteren — vaak het geval bij AOW'ers of chronisch zieken met een laag inkomen — heeft mogelijk recht op de zogenaamde 'Tegemoetkomingsregeling Specifieke Zorgkosten' (TSZ). Als de belastingaangifte is ingediend en de ziektekosten daarin zijn meegenomen, wordt het TSZ-geld automatisch op de bankrekening gestort. U krijgt deze tegemoetkoming apart uitbetaald en pas na de definitieve aanslag wordt pas berekend of u deze krijgt. Heeft u nog geen aangifte gedaan over 2013? Dan loopt u mogelijk de TSZ over dat jaar mis.

12. Vraag een voorlopige aanslag over 2018 aan

Denkt u dat u over 2018 belasting moet bijbetalen, bijvoorbeeld omdat u partneralimentatie ontvangt of omdat u inkomen of pensioen van meerdere instanties ontvangt? Vraag de Belastingdienst dan alvast om een voorlopige aanslag over dit jaar.

▷ Heeft u over 2018 al een voorlopige aanslag ontvangen? Controleer dan of de gegevens nog kloppen. Is dat niet het geval, wijzig ze dan via www.belastingdienst.nl ► **Mijn Belastingdienst**.

▷ De Belastingdienst stuurt binnen zes tot acht weken bericht als u een voorlopige aanslag 2018 aanvraagt of wijzigt. Als u snel bent, kunt u die aanslag wellicht nog vóór 1 januari betalen. Dat scheelt mogelijk belasting in box 3.

13. Vraag een voorlopige aanslag over 2019 aan

Moet u over 2019 belasting bijbetalen, bijvoorbeeld omdat u partneralimentatie ontvangt of omdat u inkomen of pensioen van meerdere instanties ontvangt? Vraag de Belastingdienst dan om een voorlopige aanslag over 2019. Op die manier kunt u de belasting gespreid (maandelijks) betalen en hoeft u niet duizenden eu-

ro's ineens af te tikken. U kunt overigens een aantrekkelijke korting krijgen als u de hele aanslag begin 2019 ineens voldoet. Meer informatie vindt u op de aanslag.

▷ Krijgt u jaarlijks al een voorlopige aanslag? Dan krijgt u eind 2018 of begin 2019 automatisch bericht over 2019. Controleer of de gegevens nog kloppen. Is dat niet het geval? Wijzig de gegevens via www.belastingdienst.nl ► **Mijn Belastingdienst**.

14. Vraag een teruggaaf over 2019 aan

Over geld dat de fiscus u moet betalen, krijgt u in principe geen rente vergoed. Denkt u dat u over 2019 recht heeft op een belastingteruggaaf? Laat die maandelijks aan u uitbetalen, u kunt het geld dan direct gebruiken. Zet u het geld opzij? Vraag alleen om een teruggaaf als uw box 3-vermogen lager is dan de vrijstelling. Is uw vermogen hoger dan de vrijstelling, dan kan het vanwege de belastingheffing in box 3 en de lage spaarrente gunstig zijn om pas in 2020 om teruggaaf te verzoeken (dus als u aangifte doet over 2019).

▷ Heeft u al een voorlopige teruggaaf over 2018, dan krijgt u die over 2019 automatisch ook. Vergeet echter niet om uw voorlopige teruggaaf aan te laten passen als u bijvoorbeeld uw hypotheek heeft overgesloten of (deels) afgelost waardoor u minder renteaftrek heeft. Aanvragen en wijzigen kan via www.belastingdienst.nl ► **Mijn Belastingdienst**.

15. Krijgt u voor het eerst AOW in 2019? Let dan op!

Bereikt u in de loop van 2019 de AOW-gerechtigde leeftijd, zijn uw enige inkomsten in 2019 een AOW-uitkering en heeft u een fiscaal partner die voldoende belasting betaalt en die alle overige inkomsten, aftrekposten en het vermogen aangeeft in de aangifte? Zorg er dan voor dat u tot en met de maand voorafgaand aan het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd een voorlopige teruggaaf krijgt voor de heffingskortingen. In sommige gevallen is de belastingteruggaaf op die manier hoger dan wanneer u na afloop van 2019 via een gewone

aangifte belasting zou terugvragen. Het kan zomaar honderden euro's schelen. Regel die voorlopige teruggaaf direct goed (zie de instructies in de Let Op) en wacht er niet mee tot u de AOW-leeftijd heeft bereikt of tot u aangifte gaat doen, want dan bent u te laat om nog van dit voordeel te mogen profiteren.

Zorg ervoor dat op uw voorlopige aanslag 2019 geen inkomsten, aftrekposten en vermogen zijn vermeld. De AOW-uitkering mag hier dus ook nog niet op staan, en er mogen ook geen aftrekposten of vermogen aan u worden toegerekend. Als de Belastingdienst dat automatisch wél heeft gedaan — bijvoorbeeld omdat het uw gewoonte was om in de afgelopen jaren het vermogen onderling te verdelen — moet u uw voorlopige aanslag aan laten passen. Dat kan via www.belastingdienst.nl ► **Mijn Belastingdienst. Zet de voorlopige teruggaaf stop met ingang van de maand waarin u de AOW-leeftijd bereikt (vaak doet de Belastingdienst dit automatisch).**

16. Dien een middelingsverzoek in

Als u in drie opeenvolgende jaren sterk wisselende inkomsten had, komt u mogelijk in aanmerking voor extra belastingteruggaaf door middeling. U moet dan zelf een middelingsverzoek met berekening indienen binnen 36 maanden en 6 weken na de datum van de meest recente definitieve aanslag over één van de te middelen jaren.

▷ Met onze handige middelingscalculatoren is de teruggaaf in een handomdraai berekend (www.fiscalert.nl ► **calculatoren**). Meer informatie in ons 'Stappenplan Middeling' (www.fiscalert.nl ► **downloads**).

TOESLAGEN

17. Let op de inkomensstoets

Voor uw recht op toeslagen in 2019 is uw inkomen van belang. Jaarlijks veranderen de grenzen en wellicht ook uw inkomen. Check daar-

ZO BEPERKT U DE SPAARTAKS!

Vermogensrendementsheffing in box 3 — ook wel 'spartaaks' genoemd — beperkt u door het belaste box 3-vermogen op de peildatum (1 januari) zo laag mogelijk te krijgen. Mogelijk beperkt u daardoor ook de nadelige gevolgen van de 'vermogenstoets' bij andere regelingen zoals de toeslagen, de eigen bijdrage Wlz en de overbruggingsuitkering van de AOW. Maar hoe doet u dat?

■ betaal grote uitgaven nog dit jaar

Staan zaken als een nieuwe auto, nieuwe meubels, of een dure wasmachine, televisie, enzovoorts op het programma? Betaal dit soort consumptieve uitgaven in 2018. Zorg wel voor garanties dat u de goederen daadwerkelijk geleverd krijgt. U zou niet de eerste zijn die wel betaalt maar niets krijgt omdat de leverancier tussentijds failliet gaat.

■ betaal de zorgpremie vooruit

Het is aantrekkelijk om de premie van uw zorgverzekering voor 2019 in december ineens te betalen in plaats van maandelijks in 2019. U krijgt dan naast belastingvoordeel in box 3, doorgaans ook nog eens korting op de premie. Zie ook tip 38.

■ haal contanten in huis

Contant geld, chipkaarten en cadeaubonnen hoeft u tot een bedrag van opgeteld € 527 (€ 1.054 voor fiscaal partners, bedrag 2018, het bedrag voor 2019 is nog niet bekend) niet aan te geven als box 3-vermogen.

■ veel spaargeld? ga sparen in de BV!

Door de lage rente is sparen in de BV momenteel fiscaal voordeliger dan sparen in privé. Binnen een BV wordt alleen het daadwerkelijke rendement belast. Bij de huidige spaarrente betaalt u in de BV nauwelijks tot geen belasting in plaats van de 0,58-1,68% (2019) die u in box 3 betaalt over belast vermogen. Is het spaarvermogen voldoende

hoog, dan weegt het belastingvoordeel vaak al na één jaar ruimschoots op tegen de extra kosten van een Spaar-BV. Zeker het overwegen waard. Zie ook tip 64.

■ doe een schenking

Aan uw (klein)kinderen mag u ieder jaar belastingvrij geld geven. Op die manier bespaart u op de erfbelasting en bovendien bespaart u in box 3 als uw vermogen hoger is dan de vrijstelling en dat van uw (klein)kinderen niet. Zie verder het kader 'Benut de schenkingsvrijstellingen' op p.20-21.

■ los uw aflossingsvrije of annuïtaire eigenwoningsschuld af

Omdat in dat geval uw spaargeld van box 3 naar box 1 verhuist, scheelt dat per 1 januari a.s. 0,58% tot 1,68% vermogensrendementsheffing! Wacht echter niet te lang. De aanvraag bij uw bank om in 2018 te mogen aflossen, moet u in de regel doen vóór december. Zie ook tip 9. Of zorg ervoor dat uw eigenwoningsschuld naar box 3 verhuist (zie tip 8).

■ koop uw huis in 2018, verkoop in 2019

Zorg ervoor dat de koopsom respectievelijk verkoopopbrengst op 1 januari in uw huis zit en niet op uw bankrekening staat (zie tips 3 en 4).

■ pas op met verhuur van uw oude woning

Voorkom dat u de waarde van uw oude woning in box 3 moet aangeven (zie tip 6).

■ stort geld in een (bancaire) lijfrente

Geld dat u gestort heeft in een (bancaire) lijfrente is niet meer belast in box 3. Een storting is daarom het overwegen waard, met name wanneer u pensioentekort heeft (zie ook tip 28-32).

■ laat werkkapitaal op de ondernemersrekening staan

Geld dat op de bankrekening van de onder-

neming staat, is niet belast in box 3 (zie ook tip 54).

■ los consumptieve leningen af

U betaalt (veel) meer rente voor lenen dan u voor sparen ontvangt. Bovendien kunt u uw box 3-schulden nooit volledig wegstrepen tegen uw bank- en andere box 3-tegoeden, omdat daarvoor een drempel van € 3.000 per persoon geldt (2018). Los daarom uw consumptieve leningen af met uw spaargeld. En betaal meteen al uw openstaande rekeningen vóór 1 januari a.s.

■ ga groen beleggen

Voor de volledigheid nemen we hem op. Waarschijnlijk is instappen dit jaar helaas niet meer mogelijk en bent u al te laat om hiermee voor belastingjaar 2019 nog belasting te kunnen besparen. Maar u zou het nog even kunnen checken. U leest er meer over in Voorkennis van FiscAlert oktober 2018 (p.7).

■ betaal de belasting over 2018

Verwacht u dat u belasting moet bijbetalen over 2018? Wacht niet en vraag om een voorlopige aanslag. Wellicht kunt u die dan nog vóór 1 januari betalen (zie ook tip 12).

om of u op grond van uw inkomen voor toeslagen in aanmerking komt. Rond 1 december vindt u de informatie voor 2019 op www.toeslagen.nl

18. Let op de vermogenstoets

Voor de zorgtoeslag, huurtoeslag en het kindgebonden budget geldt een vermogenstoets. Iedereen die op 1 januari méér vermogen heeft dan de gewone vrijstelling, krijgt geen huurtoeslag meer. Wie méér box 3-vermogen heeft dan de (al dan niet gezamenlijke) vrijstelling plus een voor 2019 nog niet bekend gemaakt bedrag (in 2018 was dit € 83.415 en dit bedrag wordt voor fiscaal partners niet verdubbeld!), krijgt geen zorgtoeslag en kindgebonden budget meer. Check daarom tijdig hoeveel box 3-vermogen u heeft. Zit dat net boven het voor de betreffende toeslag relevante maximum? Neem dan uw maatregelen (zie het kader 'Zo beperkt u de spaartaks').

▷ Op www.fiscalert.nl ► **nieuws** vindt u de precieze bedragen zodra deze bekend zijn (rond 1 december).

19. Controleer uw toeslagbeschikking 2019

Wie in 2018 al toeslagen ontving, krijgt binnenkort automatisch digitaal bericht over de

toeslagen over 2019. Controleer het overzicht zorgvuldig op www.toeslagen.nl: de gegevens waarop de Belastingdienst zich baseert, zijn mogelijk niet meer up-to-date waardoor u te veel of juist te weinig krijgt. Wijzigingen kunt u direct via de site doorgeven.

▷ *U heeft slechts 3 maanden de tijd om kinderopvangtoeslag aan te vragen, gerekend vanaf de maand waarin uw kind voor het eerst naar de opvang gaat. Gaat uw kind op 2 januari 2019 voor het eerst naar de kinderopvang, dan moet u dus uiterlijk 30 april 2019 kinderopvangtoeslag aanvragen. Doet u dat niet, dan mist u geld.*

VERMOGEN

20. Betaal minder belasting in box 3

Spaargeld, beleggingen en onroerend goed (behalve de eigen woning, want die zit in box 1) behoren tot het box 3-vermogen. U kunt er zelf nog het een en ander aan doen om de belastingheffing in box 3 te beperken. Hoe? Dat leest u in het kader 'Zo beperkt u de spaartaks'.

21. Beperk eigen bijdrage Wlz

Het verlagen van het box 3-vermogen op 1 ja-

nuari 2019 kan leiden tot een lagere eigen bijdrage Wlz (Wet langdurige zorg) in 2021 (voor 2021 is 2019 in principe het peiljaar). Soms kan het peiljaar voor de eigen bijdrage Wlz worden verlegd. Een verlaging van het box 3-vermogen op 1 januari 2019 kan in dat geval de eigen bijdrage Wlz van 2019 verlagen. Meer informatie over de eigen bijdrage vindt u op www.hetcak.nl. Zie verder het kader 'Zo beperkt u de spaartaks'.

22. Check recht op overbruggingsuitkering AOW

Stopt uw VUT-uitkering, prepensioen of vergelijkbare uitkering of wordt die uitkering lager voordat u de AOW-leeftijd bereikt heeft? En kreeg u die uitkering al vóór 1 juli 2015? Check dan of u volgend jaar in aanmerking komt voor de overbruggingsuitkering op www.svb.nl/obr. Is uw vermogen te hoog, maar voldoet u wel aan alle andere voorwaarden? Op de site staat ook welke peildatum voor u geldt. Is dat 1 januari 2019, kijk dan of het de moeite waard is uw vermogen te verlagen. Zie het kader 'Zo beperkt u de spaartaks'.

23. Let op de schijven in box 3

Box 3 heeft tegenwoordig drie schijven bovenop de vrijstelling (die in 2019 € 30.360 bedraagt, het dubbele voor partners). Van het vermogen boven de vrijstelling is de eerste € 71.650 het laagst belast (maximaal € 143.300 voor fiscaal partners). De € 918.086 daarboven (het dubbele voor fiscaal partners) zijn zwaarder belast en wie nóg meer vermogen heeft, moet daarover een nog hoger fictief rendement aangeven. Door te schenken aan iemand die in een lagere box 3-schijf valt of de vrijstelling nog kan benutten, valt dus belasting te besparen!

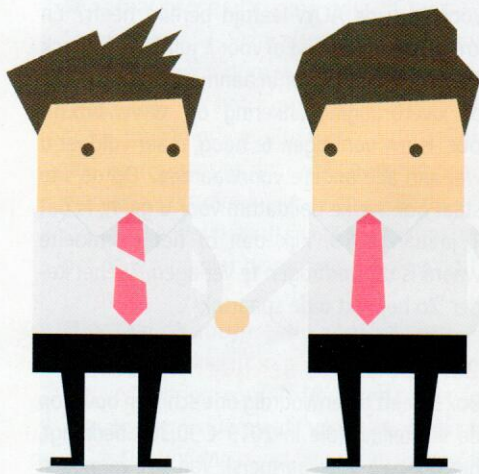
24. Zwart geld? Ga nú voor de inkeerregeling

De inkeerregeling voor zwartsparenders is afgeschaft voor aangiften die worden gedaan vanaf 1 januari 2018. Voor aangiften die daarvoor zijn gedaan of hadden moeten worden gedaan gelden de regels van de oude inkeerregeling nog wel. Op grond van die oude inkeerregeling kan een onjuiste of onvolledige aangifte binnen twee jaar worden verbeterd zonder boete.

In alle andere gevallen zullen zwartsparenders die vrijwillig — dat wil zeggen: vóórdat de fiscus hen op het spoor is — hun aangifte verbeteren, de volledige boete (120% van het bedrag aan ontdoken belasting) betalen. Maak dus gebruik van de coulante regeling nu het nog kan!

▷ Informatie over de inkeerregeling is te vinden op www.belastingdienst.nl. Wie door de fiscus wordt opgespoord, krijgt een boete die kan oplopen tot maximaal 300% van de ontdoken belasting. Boetes komen bovenop de belastingschuld.

SALARIS (EN DERGELIJKE)

25. Vraag om een belastingvrije vergoeding

Werkgevers kunnen werknemers binnen bepaalde grenzen een onbelaste vergoeding geven. Desalniettemin blijft een groot deel van deze zogenaamde 'vrije ruimte' in de werkloosheidsregeling vaak onbenut. Vraag uw werkgever daarom eens of er nog ruimte is voor een (aanvullende) belastingvrije vergoeding of verstrekking.

26. Laat de werkgever uw autokosten betalen

Als u een auto van de zaak rijdt, mag uw werkgever u de brandstof- en reparatiekosten in het buitenland (ook tijdens vakanties!), de ver-

voerskosten van de autoslaaptrein, kosten voor autoveren, tolwegen, parkeergelden en dergelijke plus de kosten van auto-accessoires belastingvrij vergoeden. Let op: het mag, dus het is geen verplichting.

▷ Een 'Overeenkomst kosten auto van de zaak' kunt u downloaden u op www.fiscalert.nl ► downloads.

27. Vraag een v.g.p.g.a. aan

Reed u dit jaar nog méér dan 500 km privé met uw auto van de zaak, maar wordt dat volgend jaar minder dan 500 km? Vraag dan bij de Belastingdienst een 'verklaring geen privégebruik auto' aan. Na ontvangst van deze verklaring mag uw werkgever de bijtelling achterwege laten. Het aanvraagformulier vindt u op www.belastingdienst.nl

LET OP De Belastingdienst controleert intensief op privégebruik! Als u van de Belastingdienst een 'verklaring geen privégebruik auto' heeft gekregen maar de 500 privékilometers overschrijdt, dient u de Belastingdienst te verzoeken de verklaring in te trekken. Hiervoor kunt u het formulier 'Verklaring geen privégebruik auto: intrekken' downloaden op www.belastingdienst.nl

PENSIOEN EN AOW

28. Vul pensioen aan en creëer een aftrekpost

Heeft u aantoonbaar pensioentekort? Dan kunt u ter aanvulling van uw pensioen een aftrekbaar bedrag in een bancaire lijfrente storten. Hoe hoog dat bedrag is, hangt af van uw jaar- en reserveringsruimte. Doe dit overigens alleen als er op één of andere manier belastingvoordeel te halen is. Bijvoorbeeld als de toekomstige uitkeringen tegen een lager tarief zullen worden belast dan het tarief waartegen de inleg nu wordt afgetrokken. Trekt u nu af tegen het hoogste tarief en valt u straks als AOW'er in het 22,20%-tarief voor de inkomstenbelasting (ter indicatie: in 2019 bij een inkomen tot en met € 33.300, zie ook

onder Let Op), dan is het aanvullen door middel van een bancaire lijfrente fiscaal interessant. Dat is ook het geval als dat bedrag nog jaren in box 3 zou vallen en u er al die tijd vermogensrendementsheffing over zou moeten betalen.

▷ Meer informatie in het artikel 'Lijfrente? Doe uw huiswerk!' (FiscAlert juni 2017, jrg 23 nr 6, p.27-29, online op www.fiscalert.nl ► fiscaal).

▷ Maak de berekening op www.belastingdienst.nl/rekenhulpen/lijfrentepremie

LET OP Naast inkomstenbelasting betaalt u ook 5,7% IAB ZVW (tarief 2019) over de uitkering. Deze heffing is verschuldigd over inkomen (AOW, pensioen, lijfrente, etcetera) tot € 54.614 (bedrag 2018, het bedrag voor 2019 is nog niet bekend). Houd hier rekening mee bij het berekenen of deze aftrekpost u fiscaal voordeel oplevert.

29. Banksparen? Overweeg de beleggingsvariant

Omdat banksparen momenteel bedroevend weinig oplevert, zou u de beleggingsvariant (het zogenaamde 'beleggingsrecht') kunnen overwegen. Op deze manier kapitaal opbouwen is vooral geschikt bij een voldoende grote beleggingshorizon tot het moment dat de uitkeringen moeten ingaan, zeg 15 jaar of langer (het risico van beleggen neemt immers af met het toenemen van de jaren). Net als bij 'gewoon' beleggen is ook hier spreiding van het allergrootste belang. Beleg dus bij voorkeur niet in individuele aandelen, maar kies bijvoorbeeld voor een wereldwijd beleggend aandelenindexproduct.

LET OP Bepaal vooraf of beleggen wel past bij uw risicoprofiel: de risicoprofieltest doet u op www.fiscalert.nl ► downloads.

30. Kies de beste aanbieder

Sinds 2017 mogen niet alleen banken, maar ook beleggingsondernemingen dit soort pro-

ducten aanbieden. In onze rubriek *Op de deurmat* van april 2017 bespraken we bijvoorbeeld DeGiro PensioenBeleggen (5 F'jes). In april 2010 kreeg de Pensioenrekening van Brand New Day 4 F'jes. Past de spaarvariant beter bij u, dan kunt u de beste aanbieder vinden via de vergelijkingsites www.123lijfrente.nl en www.moneywise.nl

▷ *Beleggingsproducten vergelijkt u op kosten en beleggingsmogelijkheden.*

Bij de spaarvariant kunt u kiezen tussen een variabele en een vaste rente. Het verschil tussen de twee is momenteel overigens klein. Bekijk dus beide. Realiseer u wel dat u als u de rente nu of later wilt vastzetten, het geld soms moet worden doorgeboekt naar een bankspaardeposito.

31. Pas op voor hoge advieskosten

Advieskosten variëren per aanbieder. Een paar honderd euro bent u al snel kwijt, maar het kan oplopen tot duizend of meer. Er valt dus veel geld te besparen door te kiezen voor afsluiten zonder advies en/of door te storten op een bankspaarrekening die u al heeft.

Als u bijstort op een bankspaarrekening waarop u vóór 2014 al heeft gestort, mag u alléén het vóór 2014 opgebouwde kapitaal gebruiken voor een tijdelijke lijfrente die start op uw 65ste in plaats van uw AOW-gerechtigde leeftijd! Stort u niet bij, dan mag u naast het vóór 2014 opgebouwde kapitaal ook het rendement daarop in de jaren daarna gebruiken voor een tijdelijke lijfrente die start op uw 65ste. Het kan daarom aantrekkelijk zijn om niet bij te storten op een bankspaarrekening waarop u vóór 2014 een storting heeft gedaan.

32. Regel uw storting op tijd

Wilt u het bedrag over 2018 aftrekken? Dan dient de storting in de bancaire lijfrente uiterlijk op 31 december 2018 bij de bank binnen te

zijn. Houd er rekening mee dat het even kan duren voordat de bankspaarrekening geopend is. En houd rekening met vertraging door de feestdagen!

33. Repareer tegenvaller AOW en pensioen

Reserveer geld om de gevolgen van het verhogen van de AOW-leeftijd en tegenvallend pensioen op te kunnen vangen. Gebruik daarvoor bijvoorbeeld (een deel van) uw 13de maand.

▷ *Zie ook het artikel 'Hoe groot is uw AOW-gat?' (FiscalAlert april 2017, jrg 23 nr 4, p.27-29, online op www.fiscalert.nl ► pensioen).*

34. Stel lijfrente-uitkeringen uit

Bereikt u dit jaar de AOW-gerechtigde leeftijd? Dan gaat u pas vanaf 2019 volledig profiteren van de lage tarieven voor AOW-gerechtigden. Het tariefsverschil tussen de eerste schijf in 2018 en de eerste schijf in 2019 bedraagt dan 4,37% tot maar liefst 16,3%, afhankelijk van uw geboortemaand. Voor de tweede schijf is het verschil 7,22% tot 19,16%. Het verschil doet zich voor bij jaarinkomens lager dan circa € 34.000. Om die reden kan het voordelig zijn uw lijfrente-uitkering pas volgend jaar te laten ingaan!

TREK AF IN 2018

Het belastingtarief in de tweede en derde schijf wordt in 2019 2,75% lager, in de vierde schijf scheelt het 0,2%. Aftrekposten leveren in 2018 dus méér belastingvoordeel op dan in 2019, tenzij u alleen inkomen in de eerste schijf heeft (maximaal ruim € 20.000). De snellere afbouw van de algemene heffingskorting beperkt dat voordeel enigszins, maar ook als we daar rekening mee houden blijft er nog een voordeel over van 0,2% tot 2,286% over. Kijk dus of u aftrekposten (banksparen voor pensioen, giften en wellicht ook zorgkosten) naar voren kunt halen.

Omgekeerd kan het gunstig zijn om inkomsten uit bijvoorbeeld een lijfrente juist uit te stellen tot 2019 of erna!

BENUT DE SCHENKINGSVRIJSTELLINGEN OPTIMAAL

Wilt u in 2018 geld schenken aan (klein) kinderen of derden? Maak dan optimaal gebruik van de jaarlijkse schenkingsvrijstellingen.

€ 2.147

Dit is het bedrag van de jaarlijkse vrijstelling voor een schenking aan iemand die niet uw kind is. U hoeft er niet voor naar de notaris en ook de aangifte van schenkbelasting kan achterwege blijven.

€ 5.363

De jaarlijkse vrijstelling voor schenkingen van ouders aan hun kinderen. Het maakt niet uit hoe oud het kind is, en u hoeft deze schenking ook niet aan te geven of ervoor naar de notaris.

€ 25.731

Het maximale bedrag van een schenking aan kinderen tussen de 18 en 40 jaar met gebruikmaking van de 'lage éénmalig verhoogde vrijstelling'. Er moet aangifte van worden gedaan, maar tot dit bedrag zijn er geen verdere voorwaarden. De vrijstelling geldt voor alle schenkingen gedurende het gehele jaar 2018, maar is daarna 'verbruikt'.

€ 27.871

Heeft u vóór 2010 al gebruik gemaakt van de éénmalig verhoogde vrijstelling en heeft u daarna geen gebruik meer gemaakt van de verhoogde vrijstelling? Dan geldt in 2018 een vrijstelling van maximaal € 27.871 ten behoeve van de eigen woning. De ontvanger moet dan wel tussen de 18 en 40 jaar oud zijn.

€ 47.198 (laatste kans!)

Als u in 2015 of 2016 gebruik gemaakt heeft van één van de volgende vrijstellingen:

■ de gewone éénmalig verhoogde vrijstelling van maximaal € 25.322 in 2015 of € 25.449 in 2016

■ de aanvullende verhoogde vrijstelling van maximaal € 27.432 in 2015 of € 27.570 in 2016 voor de eigen woning

■ de verhoogde vrijstelling voor de eigen woning of een dure studie van € 52.752 in 2015 of € 53.016 in 2016

mag u in 2018 aanvullend nog gebruik maken van een vrijstelling van € 47.198 voor de eigen woning (de ontvanger moet dan wel tussen de 18 en 40 jaar oud zijn). Genoemd bedrag is van toepassing als u in 2017 geen gebruik heeft gemaakt van deze mogelijkheid tot aanvulling.

Vanaf 2019 vervalt deze mogelijkheid van belastingvrije aanvulling.

▷ Het is mogelijk om de éénmalig verhoogde vrijstelling van € 47.198 gespreid over een periode van maximaal drie opeenvolgende kalenderjaren te benutten! Begon u hiermee al in 2017? Dan kunt u het bedrag in 2018 en/of 2019 aanvullen tot maximaal € 46.824 (= vrijstelling in 2017).

▷ Heeft u deze vrijstelling niet in 2017 gebruikt? Zou u deze vrijstelling wel graag wil-

len gebruiken, maar heeft op dit moment niet genoeg spaargeld vrij beschikbaar? Schenk een beetje en doe een beroep op deze vrijstelling. U heeft dan toch de mogelijkheid om in 2019 en 2020 de schenking nog aan te vullen.

€ 53.602

De 'lage éénmalig verhoogde vrijstelling' van € 25.731 kan tot € 53.602 worden opgetrokken als de schenking bestemd is voor een dure studie van het kind. De schenking moet dan plaatsvinden via een notaris.

€ 100.800

De vrijstelling van maximaal € 100.800 voor de eigen woning geldt voor schenkingen aan iedereen die op het moment van de schenking tussen de 18 en 40 jaar oud is. Ze kan dus worden gebruikt voor kinderen, maar ook voor neefjes, nichtjes en zelfs voor derden, zolang ze maar binnen de genoemde leeftijdsgrenzen vallen. De vrijstelling kan alleen worden gebruikt als nog niet eerder gebruik gemaakt is van een éénmalig verhoogde vrijstelling en komt in de plaats van de jaarlijkse vrijstelling.

▷ Schenkt u aan een kind, dan kunt u de schenking van € 100.800 splitsen: maximaal

€ 25.731 mag door het kind aan andere zaken dan het huis worden besteed.

▷ Het is mogelijk om de éénmalig verhoogde vrijstelling van € 100.800 gespreid over een periode van maximaal drie opeenvolgende kalenderjaren te benutten! Begon u hiermee al in 2017? Dan kunt u het bedrag aanvullen tot maximaal € 100.000.

▷ Lees er meer over in de artikelen 'De 'jubelton' onder de loep' (FiscAlert maart 2018, jrg 24 nr 3, p.21-23) en 'Q&A jubelton' (FiscAlert juni 2018, jrg 24 nr 6, p.26-29). Beide artikelen online op www.fiscalert.nl ► **schchenken & erven.**

Aandachtspunten:

- Schenkt u méér dan de kalenderjaarvrijstelling? De ontvanger moet 'aangifte schenkbelasting' doen. Dat kan door in te loggen op www.belastingdienst.nl ► Mijn Belastingdienst. Doe dus ook aangifte als de éénmalig verhoogde vrijstelling wordt gebruikt.
- Zelfs als uw kind de 40 al gepasseerd is, maar diens huwelijks- of geregistreerd partner nog niet, kunt u de lage of hoge éénmalig verhoogde vrijstelling integraal voor uw kind benutten. Hetzelfde geldt, onder voorwaarden, voor samenwoners (zie het item 'Hoge vrijstelling en samenwonen' op www.fiscalert.nl ► Adviesservice).
- Overweegt u een schenking voor aflossing van de hypotheek? Niet elke hypotheekvorm leent zich goed voor vervroegde aflossing. Meestal is het beter om een (bank)sparhypotheek niet af te lossen. Neem dus altijd vooraf contact op met de bank om de financiële consequenties door te nemen.

ZIEKTEKOSTEN

35. Plan uw zorgkosten

Welke kosten aftrekbaar zijn leest u in onze download 'Ziektekosten: wat kunt u nog aftrekken?' (te vinden op www.fiscalert.nl ► downloads). Plan de betaling van zorgkosten zoveel mogelijk in één kalenderjaar. Daardoor heeft u minder last van de niet-aftreekbare inkomensafhankelijke drempel (die is gebaseerd op het al dan niet gezamenlijke 'drempelinkomen').

36. Check uw zorgverzekering

U krijgt soms méér vergoed van uw zorgverzekeraar dan u denkt! Pak de polisvoorwaarden erbij en controleer of die bril, de zwangerschapsgymnastiek of de homeopathische geneesmiddelen — om maar eens wat te noemen — worden vergoed.

37. Kies uw zorgverzekeraar

Uiterlijk 12 november moeten verzekeraars hun werkelijke premie vaststellen voor 2019. Kies de verzekeraar met het pakket dat het best bij u past tegen een zo gunstig mogelijke prijs. Dat kan veel geld schelen: in 2018 bedroeg het verschil tussen de goedkoopste en duurste basisverzekering € 362!

Vraag u altijd af of de premie voor de aanvullende verzekering opweegt tegen de extra dekking. De premie is niet fiscaal aftrekbaar, maar de niet-vergoede zorgkosten wel (boven de inkomensafhankelijke drempel en uitgaande van de huidige wetgeving).

▷ Gebruik de 'Checklist zorgverzekering' (in het komende nummer). Meer informatie op vergelijkingssites die zijn aangesloten bij het 'keurmerk objectief vergelijken' (www.geld.nl, www.independenr.nl, www.hoyhoy.nl, www.pricewise.nl en www.zorgkiezer.nl) en bij de Consumentenbond (www.consumentenbond.nl). Vergelijk altijd via meerdere vergelijkingssites (pas op: de uitkomsten kunnen onderling verschillen) en haal informatie en offertes ook rechtstreeks bij de aanbieder zelf.

Hoe goedkoper de zorgverzekering, hoe groter de kans dat u alleen kunt worden behandeld in een ziekenhuis waarmee de zorgverzekeraar afspraken heeft gemaakt. Gaat u naar een ander ziekenhuis, dan zult u de kosten deels zelf moeten dragen.

38. Betaal uw zorgverzekering ineens

Het kan aantrekkelijk zijn om de jaarpremie van uw zorgverzekering ineens te betalen in plaats van per maand. Vaak krijgt u dan een aantrekkelijke premiekorting. Wanneer u de premie vóór 1 januari a.s. overmaakt, bespaart u wellicht ook nog wat belasting in box 3. En dat is nog niet alles: de vooruitbetaling kan in sommige gevallen voorkomen dat u uw toeslagen kwijtraakt omdat u net iets te veel vermogen heeft.

▷ Houd er rekening mee dat zorgverzekeraars het in deze tijd van het jaar extra druk hebben. Neem daarom zo snel mogelijk contact op met de (al dan niet nieuwe) zorgverzekeraar als u de maandelijkse premiebetaling naar een jaarbetaling wilt omzetten.

GIFTEN

39. Bundel uw giften

Giften aan goede doelen — hulporganisaties, kerken, culturele instellingen, enzovoorts — kunt u aftrekken voor zover ze boven de boven de inkomensafhankelijke drempel uitkomen. Door giften te plannen (over meerdere jaren te bundelen en ze in één jaar samen over te maken) heeft u dus maar één keer 'last' van de drempel. Wilt u zowel in 2018 als in 2019 aan een goed doel schenken, schenk dan in het jaar waarin u de hoogste aftrek zult krijgen. Houd rekening met het maximum. De giftendrempel is gesteld op 1% van uw 'drempelinkomen', bedraagt minimaal € 60 en is afgetopt op 10% van het drempelinkomen. Voor fiscaal partners geldt dat de giftendrempel wordt afgeleid van het gezamenlijke drempelinkomen.

▷ Giften in natura tellen ook mee. Denk bijvoorbeeld aan uw oude, nog werkende computer die u aan een goed doel geeft. Vraag een bon waarop uw bijdrage voor dit goede doel omschreven staat met een handtekening. Zet op de bon een reële schatting van de waarde (bijvoorbeeld 10% van de aanschafprijs) en bewaar tevens de aankoopbon.

LET OP Om voor giftenaftrek in aanmerking te komen, moet de gift zijn gedaan aan een instelling die beschikt over een zogenaamde 'ANBI-verklaring'. Controleer of de instelling waaraan u wilt schenken zo'n verklaring heeft. Dat kunt u doen op www.belastingdienst.nl/rekenhulpen/anbi_zoeken. Soms is het moeilijk een instelling terug te vinden in de lijst van instellingen met een ANBI-verklaring. Neem in dat geval contact op met de instelling zelf en vraag naar de ANBI-verklaring.

40. Geef geld aan culturele instellingen

Wie aan een culturele instelling geeft, kan méér dan de gift aftrekken. U mag uw donatie

namelijk met 25% vermeerderen (maximaal € 1.250 extra). Uiteraard moet u wel rekening houden met de giftendrempel (1% van uw drempelinkomen met een minimum van € 60, zie echter de volgende tip). Op www.belastingdienst.nl/rekenhulpen/anbi_zoeken kunt u zien of de instantie waaraan u wilt geven een culturele instelling is.

41. Geef periodiek zonder drempel

Geeft u ieder jaar aan dezelfde goede doelen? Overweeg dan uw giften periodiek te doen. Fiscaal zijn periodieke giften namelijk veel aantrekkelijker, aangezien u dan geen last meer heeft van de drempel of het maximum en dat kan behoorlijk schelen. Wel bent u verplicht om gedurende minimaal 5 jaar hetzelfde bedrag te blijven geven.

▷ Meer informatie in het artikel 'Haal het maximale uit uw giften' (FiscAlert april 2014, jrg 20 nr 4, p.16, online op www.fiscalert.nl ► fiscaal). Onze 'Overeenkomst periodieke gift' downloadt u op www.fiscalert.nl ► downloads.

LET OP De drempel en het maximum blijven voor de 'gewone' giften bestaan zolang u niet al uw giften heeft omgezet in een periodieke gift.

Het kabinet heeft de regels voor giftenaftrek in heroverweging. Volg de berichtgeving dus goed.

STUDIEKOSTEN

42. Benut aftrek studiekosten

Het ziet er naar uit dat de aftrek van studiekosten ('scholingsuitgaven') per 2020 wordt afgeschaft en vervangen door een subsidieregeling. Heeft u geen recht op studiefinanciering, komen de kosten voor uw eigen rekening en wilt u graag nog een studie volgen? Dan is het het overwegen waard om dat in 2018/2019 te doen. Uiteraard moet het wel gaan om een studie die u volgt 'met het oog op het verwerven van inkomen'.

MONUMENTENPAND

43. Let op bij monumentenpand

De aftrek voor monumentenpanden wordt met ingang van 2019 vervangen door een subsidieregeling. De Tweede Kamer heeft dit voorstel inmiddels aangenomen. De Eerste Kamer moet hierover op het moment van schrijven nog stemmen. Volg de ontwikkelingen op www.monumenten.nl

OVERIG

44. Let op de kleintjes

Het lage BTW-tarief gaat per 2019 van 6% naar 9%. Op www.belastingdienst.nl kunt u vinden waarop het lage BTW-tarief van toepassing is (boeken, fietsreparatie, reparatie schoeisel, kapper, maar ook werkzaamheden aan woningen die ouder zijn dan twee jaar zoals schilder- en stucwerkzaamheden, enzovoorts). Het kan de moeite waard zijn deze goederen/diensten nog dit jaar te laten leveren/af te nemen.

▷ Wanneer goederen/diensten pas in 2019 geleverd zullen worden maar al in 2018 worden vooruitbetaald, mag hiervoor het oude BTW-tarief van 6% worden gehanteerd.

45. Wacht niet tot eind december met overmaken aftrekposten

De datum waarop u bedragen overmaakt is niet altijd de datum waarop deze door de bank worden geboekt, zeker niet als het geld van de ene naar de andere bank gaat. Bedragen die u 's middags overmaakt worden vaak pas de volgende dag verwerkt. En in het weekend en op feestdagen kan er zelfs een aantal dagen tussen zitten voordat uw betaling is verwerkt. Voorkom discussie met de Belastingdienst over de datum waarop u bedragen heeft overgemaakt. Zorg ervoor dat de bank ruim de tijd heeft om uw overboeking voor aftrekposten zoals ziektekosten, giften, enzovoorts te verwerken.

46. Vraag een vergoeding voor vrijwilligerswerk

Vergoedingen die vrijwilligers krijgen voor de in verband met het vrijwilligerswerk gemaakte kosten, zijn belastingvrij. Autokilometers kunnen tegen de werkelijke kosten worden vergoed.

▷ Bereken de werkelijke kosten van uw auto op de site van de ANWB (www.anwb.nl, zoeken op 'autokosten').

▷ Als de organisatie waarvoor u vrijwillig werkzaamheden verricht een zogenaamde 'ANBI-verklaring' heeft, komen giften boven de drempel (1% van het drempelinkomen) voor aftrek in aanmerking. U kunt dan overwegen uw vrijwilligersvergoeding te schenken. Aftrek is overigens alleen mogelijk als u zelf in de hand heeft of u de vergoeding houdt of terug-schenkt. Meer informatie over de aftrek bij vrijwilligerswerk op www.fiscalert.nl (zoeken op 'vrijwilligerswerk').

Zonder specificatie mag de kostenvergoeding maximaal € 150 per maand en maximaal € 1.500 per jaar bedragen. Vanaf 2019 gaat de maximale onbelaste vrijwilligersvergoeding van € 1.500 naar € 1.700.

47. Benut de ouderenkorting in 2018

Om als AOW'er in aanmerking te komen voor de hoge ouderenkorting van € 1.418, mag uw eigen verzamelinkomen (het gaat hier dus niet om het gezamenlijke verzamelinkomen) niet hoger zijn dan € 36.346. Stel de ingangsdatum van de lijfrente-uitkering bijvoorbeeld nog een jaar uit of kies voor een iets langere looptijd

met een lagere jaarlijkse uitkering. Dat kan zeer voordelig zijn als u daardoor bereikt dat uw verzamelinkomen in 2018 niet hoger wordt dan € 36.346 (zie ook de let op). Aangezien voor hogere inkomens de ouderenkorting een schamele € 72 bedraagt, scheelt u dat (1.418 - 72 =) € 1.346.

▷ Is uw inkomen net te hoog, zorg dan voor een extra aftrekpost. U kunt bijvoorbeeld giften die u eigenlijk volgend jaar wilde doen alvast dit jaar overmaken.

Vanaf 2019 worden de regels voor de ouderenkorting aangepast. Het maximum gaat naar € 1.596 en geldt voor inkomens tot € 36.783. Voor hogere inkomens wordt de ouderenkorting geleidelijk (met 15% van het inkomen boven € 36.783) afgebouwd naar € 0. Vanaf een inkomen van € 47.423 is de ouderenkorting dan € 0.

